

הוראות מעבר לשנת 2023

לעניין דוח שנתי של תאגידי בנקאיים וסולקים נקבעו להלן הוראות מעבר ספציפיות. עם זאת מומלץ ליישם את מתכונת הקבע של ההוראות לגבי דוחות שיצאו לאחר פרסום הוראות אלה. מובהר כי הוראות המעבר המפורטות להלן יחולו בשינויים המחויבים לגבי דוח רבעוני של תאגידי בנקאיים וסולקים המתפרסם בשנת 2024.

א. דוח שנתי של תאגיד בנקאי

שיפור השימושיות של הדוחות לציבור של תאגידי בנקאיים לשנים 2017 ו-2018 (חוזר מס' ח-06-2548 מיום 31 בדצמבר 2017)

1. ביישום הדרישות בדבר הגילוי על סיכון ריבית שנקבעו בהתאם לסעיף 12 לחוזר זה בדוחות לציבור ליום 31.12.2023 ובדוחות רבעוניים לציבור בשנת 2024 :
 - א. למרות האמור בסעיף 8 של נספח 8 לדוח הדירקטוריון וההנהלה (עמ' 11-621 להוראות הדיווח לציבור) תאגיד בנקאי רשאי לחשב את השינוי החזוי בהכנסות ריבית בהתאם לאופן שבו הוא מנהל את סיכוני הריבית, ובלבד שייתן לכך גילוי.
 - ב. תאגיד בנקאי רשאי לא לכלול גילוי לשורה "מקסימום" במתכונת הגילוי על השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של הבנק וחברות מאוחדות שלו וכן השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו והכנסות מימון שאינן מריבית (עמ' 35-651 להוראות הדיווח לציבור).
 - ג. תאגיד בנקאי ייתן גילוי לאופן שבו הוא חישב את ההשפעה של תרחישים היפותטיים של שינויים בשיעורי הריבית במקרים בהם התרחיש גורם ליצירת סביבת ריבית שלילית.
2. להוראות מעבר נוספות בנושא שיפור השימושיות של הדוחות לציבור - ראה הוראות מעבר לשנת 2019.

דרישות גילוי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים (הוראה 651) ומידע פיקוחי נוסף (הוראה 652)

3. בדוחות לציבור לשנת 2023 ובדוחות רבעוניים לציבור לשנת 2024 תאגיד בנקאי רשאי לא לכלול את מתכונת הגילוי בדבר סיכון אשראי לאנשים פרטיים (סעיף 40 בעמוד 23-651 להוראות הדיווח לציבור ונספח 8 בעמוד 92-651 להוראות הדיווח לציבור).
4. להוראות מעבר נוספות בנושא הון, לרבות הוראות מעבר המתייחסות למכשירי הון שאינם כשירים כהון פיקוחי – ראה הוראות מעבר לשנת 2019.

דוח הדירקטוריון וההנהלה (נספח 9 עמ' 102-651 וכן הוראות מעבר לגבי יישום הוראה 305)

5. הוראות מעבר המתייחסות לדוח הדירקטוריון וההנהלה – ראה הוראות מעבר לשנת 2019.

דוחות כספיים של תאגיד בנקאי

הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

6. הוראות מעבר בנושא גילוי על הלימות הון, נזילות ומינוף :

- א. ראה הוראות מעבר לשנת 2020, לרבות מתכונת הגילוי שנכללה בנספח ב' להוראות המעבר לשנת 2020.
- ב. ינתן גילוי החל מהדוח ליום 30.6.2022 להשפעת התאמות בשל הגדלת דרישות ההון בגין הלוואות בסיכון מוגבר המיועדות לרכישת קרקע בהתאם לחוזר המפקח על הבנקים מספר ח-06-2709. ראה **בנספח א'** דוגמה לגילוי בדוחות לשנת 2023. הגילוי בדוחות הרבעוניים בשנת 2024 יוצג בעקביות, בשינויים המחויבים.

יישום הוראה 305 לניהול בנקאי תקין "חשבונאי ראשי"

7. כאשר המפקח על הבנקים קבע לתאגיד בנקאי הוראות מעבר ספציפיות לגבי יישום הוראה 305 לניהול בנקאי תקין "חשבונאי ראשי", התאגיד הבנקאי יפנה למפקח על הבנקים לקבלת הנחיות בדבר החתימה על דוח זה.

דרישות גילוי נדבך 3 של באזל - גילוי על סיכון אשראי של צד נגדי והקצאת הון בגין התאמת שיערוך לסיכון אשראי ועדכון הגילוי על סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים (חוזר מס' ח-06-2720 מיום 24 ביולי 2022)

8. ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר זה יחולו על הדוחות לציבור מיום 30.9.2022 ואילך.
9. למרות האמור לעיל:
- א. ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר זה בדבר גילוי נפרד על סיכון אשראי של גופים מוסדיים במכשירים נגזרים (סעיפים 5.3.2 ו-7.2.2 לחוזר) יחולו על הדוחות לציבור מיום 31.12.2022.
- ב. ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר זה (סעיף 6.3 לחוזר) בדבר הגילוי על התאמות שיערוך לסיכון אשראי יחולו על הדוחות לציבור מיום 31.3.2025. עד לכניסה לתוקף של הגילוי כאמור, על תאגיד בנקאי להמשיך לדווח על חישובי התאמת שיערוך לסיכון אשראי (CVA) לפי סעיף 44 להוראות הדיווח לציבור שהיו בתוקף עד למועד פרסום חוזר זה, בשינויים המחויבים.

10. גילוי לציבור על היבטי סביבה, חברה וממשל (ESG)

- תאגיד בנקאי רשאי לפרסם דוח סביבה, חברה וממשל לשנת 2023 עד ליום 31.5.2024.

דיווח של תאגידי בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב

לפירוט הוראות מעבר המתייחסות ליישום לראשונה בשנים קודמות של כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושאים הבאים, ראה הוראות מעבר לשנת 2019:

11. נגזרים וגידור, סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים, דוח תזרים מזומנים ונושאים נוספים
12. זכויות עובדים
13. שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה
14. מסים על הכנסה
15. סוגיות במטבע חוץ; מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות; אירועים לאחר תאריך המאזן
16. נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו, רכוש קבוע ונדל"ן להשקעה, רווח למניה, דוח על תזרימי מזומנים, דיווח לתקופות ביניים ונושאים נוספים

17. הכנסה מחוזים עם לקוחות

18. חכירות

דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מכשירים נגזרים וגידור

19. בתקופות מדווחות עד ליום 1.1.2025, תאגיד בנקאי רשאי לא לשנות את הטיפול החשבונאי ביחסי גידור מטבע חוץ שיושם בדוחות הכספיים של חברה בת או של סניף בחו"ל שהם "זרוע ארוכה" של התאגיד הבנקאי, אם הדוחות הכספיים הנ"ל:

- א. ערוכים בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב (US GAAP) או בהתאם לתקני דיווח פיננסי בינלאומיים (International Financial Reporting Standards) שמפרסמת הוועדה לתקנים בינלאומיים בחשבונאות (IASB), ו-
- ב. נכללו בדיווח של השלוחה לרשות המפקחת עליה.

צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות

20. למרות ההנחיות בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא 323 בקודיפיקציה בדבר "השקעות - שיטת השווי המאזני ועסקאות משותפות", תאגיד בנקאי רשאי בשנים 2016 - 2024, משיקולים פרקטיים, לא לבצע תיאומים למדיניות חשבונאית שיושמה על ידי חברה כלולה ריאלית (חברה מוחזקת) בדוחות אלה ובתקופות קודמות, הנדרשים כדי שהמדיניות החשבונאית של החברה הכלולה בנושאים אלה תהיה ערוכה לפי כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב. תאגיד בנקאי הפועל לפי סעיף זה ייתן לכך גילוי. סעיף זה יחול רק על חברה כלולה ריאלית העורכת את דוחותיה הכספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים.

מסים על הכנסה

21. תאגיד בנקאי אינו נדרש לתת בדוחות בשנים 2017-2024 את הגילוי בדבר הטבות מס שלא הוכרו שנדרש לפי סעיף 740-10-50-15-d וסעיף 740-10-50-15A לקודיפיקציה.

מטבע חוץ

22. ביישום הנחיות נושא 830 בקודיפיקציה בדבר "מטבע חוץ", בתקופות מדווחות עד ליום 1.1.2025, תאגיד בנקאי לא יכלול את הפרשי השער בגין אגרות חוב זמינות למכירה כחלק מההתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב אלו, אלא ימשיך לטפל בהם כפי שנדרש בהוראות הדיווח לציבור לפני אימוץ נושא זה.

דוחות רואה החשבון המבקר (חוזר מס' ח-06-2605 מיום 17 בפברואר 2020 וחוזר מס' ח-06-2702 מיום 3 באפריל 2022)

23. ההוראות שנקבעו בסעיף 3 בהתאם לחוזר ח-06-2605 יחולו על דוחות שנתיים לציבור של תאגיד בנקאי וסולק מיום 31.12.2021 ואילך.

24. ההוראות שנקבעו בסעיף 4 לחוזר ח-06-2605 וההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר ח-06-2702 חלות על ביקורת דוחות כספיים של רואה חשבון מבקר של תאגיד בנקאי ושל סולק לשנת 2021 ואילך.

25. בהתאם להנחיות שנקבעו בתקן ביקורת 701 ובהתאם לחוזר ח-06-2605, רואי החשבון המבקרים של תאגידי בנקאיים ושל סולקים, יאמצו את התקן ביישום מוקדם בביקורת הדוחות הכספיים לשנת 2021, כך שהנחיותיו יחולו רק על ענייני מפתח בביקורת המתייחסים לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים, כאמור בסעיף 6 בחוזר ח-06-2702. בביקורת הדוחות הכספיים לשנת 2021, הנחיות התקן לא יחולו על עניינים שאינם מתייחסים לסעיפים או לגילויים בדוחות הכספיים.

יישום כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים (חוזר מס' 06-2634 מיום 29 בנובמבר 2020)

26. תאגיד בנקאי יכלול גילוי איכותי וכמותי בדוחות רבעוניים ושנתיים בשנת 2022 וסולק יכלול גילוי איכותי וכמותי בדוחות רבעוניים ושנתיים בשנת 2023 על השפעת היישום לראשונה של כללים אלה, תוך פירוט:

- א. עיקרי הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים.
- ב. השינויים העיקריים שחלו במדיניות החשבונאית, בשיטה ובתהליך לקביעת ההפרשה להפסדי אשראי שמיישם התאגיד הבנקאי.
- ג. תיאור מילולי של ההשפעה הצפויה של יישום כללים אלה בדוחות שיפורסמו לאחר היישום לראשונה על תוצאות הפעולות, המצב הכספי, תזרימי המזומנים וכן של השפעות צפויות על תנודתיות הרווח הנקי וההון העצמי.
- ד. גילוי כמותי להשפעת יישום הכללים החדשים ליום היישום לראשונה על כל סעיף מאזני שבו חל שינוי מהותי כתוצאה מיישום הכללים החדשים, לרבות התייחסות בתאגיד בנקאי להשפעה של יישום הכללים החדשים על ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי מסחרי, אשראי לדיר, ואשראי פרטי אחר, ולהשפעת היישום לראשונה של הכללים בנושא ביטול ריבית ומחיקה חשבונאית של הלוואות לדיר. לעניין זה:

(1) ראה בהוראות מעבר לשנת 2022 דוגמה לגילוי בדוחות הרבעוניים של שנת 2022 של תאגיד בנקאי על השפעת היישום לראשונה של כללים אלה על הדוח על השינויים בהון העצמי ועל התנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי. הגילוי בדוחות לציבור של סולקים בשנת 2023 יוצג בעקביות, בשינויים המחויבים.

(2) מצ"ב **בנספח א'** דוגמה לגילוי על השפעת היישום לראשונה של כללים אלה בתאגיד בנקאי על הלימות ההון בדוח לשנת 2023. הגילוי בדוחות הרבעוניים בשנת 2024 של תאגידי בנקאיים וסולקים, ובדוחות לציבור של סולקים בשנת 2023 יוצג בעקביות, בשינויים המחויבים.

יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים על הלוואות לדיר (חוזר מס' 06-2651 מיום 31 בינואר 2021)

27. תאגיד בנקאי רשאי לא ליישם את הכללים החדשים לעניין זיהוי ארגונים מחדש של חובות בעייתיים, ולא למדוד את ההפרשה להפסדי אשראי בשיטה הנדרשת לפי כללים אלה לגבי חובות בארגון מחדש של חוב בעייתי, בגין שינויים בתנאים שבוצעו בהלוואות לדיר לפני יום 1.1.2022. תאגיד בנקאי המיישם טיפול חשבונאי זה, יציין עובדה זו ויישם את ההנחיות הבאות בדוחות כספיים ליום 1.1.2022 ואילך:

- א. התאגיד הבנקאי ימשיך לתת גילוי ליתרות של הלוואות לדיור שדווחו לפי הכללים הקיימים לפני יום 1.1.2022. כהלוואות לדיור שאורגנו מחדש, וטרם נפרעו.
- ב. התאגיד הבנקאי יוסיף גילוי ליתרות של הלוואות לדיור ששונו תנאיהם לפני יום 1.1.2022, אשר טרם נפרעו, אם במועד שינוי התנאים ההלוואה לדיור הייתה בפיגור של 90 ימים או יותר.
28. משיקולים פרקטיים, תאגיד בנקאי רשאי להמשיך עד ליום 1.1.2025 לקבוע את מצב הפיגור של הלוואות לדיור בהתאם לשיטת עומק הפיגור (לצורך נוחות הגדרת עומק הפיגור, שנכללה בעבר בהוראת ניהול בנקאי תקין 314, מפורטת בנספח ב' להוראות מעבר אלה), ובלבד שיציין עובדה זו.

נתוני השוואה לתיקונים שנכללו בחוזר זה

29. תאגיד בנקאי המתקשה במיון נתוני השוואה בהתאם להוראות מעבר אלו, רשאי לפנות למנהל יחידת דיווח כספי בפקוח על הבנקים אשר ישקול הנחיות ספציפיות לאותו תאגיד בנקאי לפי העניין.
- שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים (חוזר מס' ח – 06 – 2756 מיום 19 באוקטובר 2023)**
30. על תאגיד בנקאי וסולק לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בחוזר מס' ח-06-2756 מיום 19 באוקטובר 2023.

ב. דוח שנתי של סולק

כללי

31. הוראות המעבר המפורטות בחלק א. לעיל, יחולו גם על סולקים, ככל שאלה רלבנטיות לדוחותיהם השנתיים והרבעוניים.

עדכונים בדיווח לציבור של סולקים (חוזר מס' ח-06-2687 מיום 9 בפברואר 2022)

32. סולק יישם את הוראות חוזר זה מיום 1.1.2023 ואילך.
33. להנחיות נוספות בדבר דוח שנתי של סולק ראה הוראות מעבר לשנת 2019.

המפקח על הבנקים : הוראות הדיווח לציבור [1] (01/23)

עמ' 23.7 - 690

הוראות מעבר (2022)

3. הון רובד 2

0	0	הון רובד 2 : מכשירים, לפני ניכויים
0	0	הון רובד 2 : הפרשות, לפני ניכויים
0	0	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
		ניכויים:
0	0	סך הכל ניכויים – הון רובד 2 ⁴
0	0	סך הכל הון רובד 2

⁴ פרט אם מהותי.

ד. השפעת התאמות בגין תכנית התייעלות, הפסדי אשראי צפויים, והלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע על יחס הון עצמי רובד 1

31.12.2022	31.12.2023
באחוזים	
0%	0%
0%	0%
0%	0%
0%	0%

יחס ההון לרכיבי סיכון
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת ההתאמות

השפעת ההתאמות בגין תכנית התייעלות
השפעת ההתאמות בגין הפסדי אשראי צפויים
השפעת ההתאמות בגין הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

2. יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 221 בדבר יחס כיסוי נזילות

לשלושה חודשים שהסתיימו

לשלושה חודשים שהסתיימו	לשלושה חודשים שהסתיימו
ביום 31.12.2022	ביום 31.12.2023
באחוזים	
0%	0%
0%	0%
0%	0%
0%	0%

- א. בנתוני המאוחד***
יחס כיסוי הנזילות
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
- ב. בנתוני התאגיד הבנקאי****
יחס כיסוי הנזילות
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
- ג. חברות בת משמעותיות**
יחס כיסוי הנזילות
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים**

* המידע יוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות חודשיות במשך הרבעון המדווח.
** גילוי זה יינתן כאשר התאגיד הבנקאי נדרש לשמור גם על יחס כיסוי נזילות מזערי על בסיס לא מאוחד לפי הוראות ניהול בנקאי תקין. המידע יוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

3. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 218 בדבר יחס מינוף

31.12.2022	31.12.2023
במיליוני ש"ח	
0	0
0	0
באחוזים	
0%	0%
0%	0%
0%	0%
0%	0%

- א. בנתוני המאוחד**
הון רובד 1
סך החשיפות

יחס המינוף
יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים**
- ב. חברות בת משמעותיות**
יחס המינוף
יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים**

* להשפעת ההתאמות בגין תכנית התייעלות ובגין הפסדי אשראי צפויים, ראה סעיף 1.1, ד. לעיל.
** תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי שנדרש על ידי המפקח על הבנקים החל מיום 1.1.2018. [יש להתייחס להשפעות של הוראות שעה בדבר התאמות הוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה].

נספח ב' – הגדרת עומק הפיגור

1. תאגיד בנקאי רשאי להמשיך לקבוע את מצב הפיגור של הלוואה לדיור בהתאם לעומק הפיגור בהלוואה, לפי השיטה המפורטת להלן. עומק הפיגור יחושב לכל הלוואה בנפרד לפי הנוסחה הבאה :
 - א. עומק הפיגור (בחודשים) - היתרה בפיגור (לרבות תשלומים נלווים וריבית פיגורים), כשהיא מחולקת בסכום התשלום האחרון שמועד פירעונו הגיע לפי לוח הסילוקין (לרבות תשלומים נלווים);
 - ב. חישוב מצב הפיגור בימים של הלוואה לדיור - יבוצע על ידי הכפלה ב- 30 של עומק הפיגור בחודשים של אותה הלוואה.
2. למרות האמור לעיל, חישוב עומק הפיגור בגין הלוואה, שאינה נפרעת בתשלומים תקופתיים של קרן ו/או ריבית (חודשי או רבעוני), לא יעשה בשיטת "עומק פיגור", אלא בהתאם לכללים הרלוונטיים לאותו חוב.